

22:30, Szombat (augusztus 6.), Duna II. Autonómia □

Koncertek az A38 hajón

Técsői banda

magyar koncertfilm, 50 perc, 2009

Az aktuális rész ismertetője: A Técsői banda hagyományos máramarosi ruszin (régiesen: rutén) zenét játszik. A Tisza felső szakaszán fekvő hajdani koronaváros, Técső és környékének legismertebb zenekara. A harmonikás Csernavec Jóska és testvérei a neves helybeli cigányzenész-dinasztia leszármazottai, hegedűseik azonban nem családtagok; a hegedű nem öröklődött tovább a családban. A vidék zenei hagyományait mindannyian elődeiktől tanulták.

Változatos repertoárjukon - a rendkívül erős interetnikus hatások miatt - szerepelnek környékbeli román, cigány, zsidó, orosz és magyar dallamok is.

Örkény István: Técsőiek

Az újságíró felkészült az állványzatra, kióvakodott egy billegő deszkára, és onnan csinálta a fölvételeket. Így Bogya Gábor került a kép homlokterébe, de alatta jól látszott a gödör, a gödörben a brigád meg a szállítószalagok.

Nagyon fiatal volt az újságíró. Nagyon mozgékony. Nagyon buzgó. Úgy járt a kezében a töltőtoll, mintha türelmetlenségében a levegőben írta.

– Hát halljuk – mondta, miután lemászott az állványzatról. – Most lehet már nem csak a jóról írni. A mentők vitték el a sebesültet?

– Csak bekötözték – mondta Bogya. – Aztán velünk jött a szállásra.

– Talán nem is riport lesz – elmélkedett az újságíró. – Talán rádiójátékot írok magukról... És miért tört ki a verekedés?

Bogya, mialatt fényképezték, levette zsíros kubikoskalapját. Most visszatette, és lenézett a gödörbe.

– Valakinek – mondta – elkezdett nem tetszeni a közös kassza.

– Mi a közös kassza?

– Hogy egyformán osztjuk el a bért.

– Ez nem is helyes – mondta az újságíró.

– Nekünk helyes – mondta Bogya. – Mi técsőiek vagyunk.

– Hogyhogy? – csodálkozott az újságíró. – És maguk egyformán dolgoznak mindannyian?

– Hát majdnem – mondta Bogya.

– És nincs, aki gyengébb a többinél? Vagy ügyetlenebb?

– Van olyan.

– Például ki?

Bogya lenézett a gödörbe. Már a legalsó szintet talicskázták.

– Nem lehet azt úgy megmondani – mondta.

– És azt se lehet megmondani – elégedetlenkedett az újságíró –, hogy ki a legerősebb? Mert az viszont rosszul jár, szerintem.

Bogya lenézett az újságíróra. Szép szál ember volt, csupa ín és rost, mint a pálmafa törzse. A homloka olyan, hogy megállított volna egy személyvonatot. Azt mondta:

– Nem az erő a fontos.

– Hanem mi?

– Az, hogy egyformán van bennük akarat. Akin meglátni az akaratot, annak szívesen adunk könnyebb munkát. Akin nem, az elmehet.

– Olyan is volt?

– Egy.

– Técsői?

– Igen.

– Hogy hívták?

– Már nem emlékszem.

– Maga semmire sem emlékszik – mondta ingerülten az újságíró. – Talán arra a verekedésre sem?

Bogya homloka boltjára felszaladt egy ránc.

– Arra igen.

– És azt ki kezdte? – kérdezte az újságíró. – Vagy annak is elfelejtette a nevét?

Bogya megint a gödörbe nézett.

– Minek azt fölírni?

– Ahelyett hogy örülne, hogy már az ilyesmit is meg lehet írni – háborodott fel az újságíró.

– Annak örülök – mondta Bogya. – Csakhogy mi mindnyájan técsőiek vagyunk. Csupa tiszta, dolgos ember, csupa földművelő. Együtt vagyunk a szálláson, együtt eszünk, és egyformán osztjuk el a részt...

Az újságíró közbevágott. Töltőtolla egyre sebesebben mozgott, mintha már gyorsírással írna a levegőbe.

– Ezt már hallottam – mondta. – De nem maguk verekedtek össze a presszóban?

– De mi – mondta Bogya.

– Nem maguk hívták a mentőket?

– De mi.

– És nem maguk tették a feljelentést az őrsön?

– De mi – mondta Bogya.

– És hová lett az a pasas?

– Átment egy másik brigádba – mondta Bogya.

– Akkor hát miért nem mondja meg a nevét?

– Mert visszajött – mondta Bogya.

– Visszajött? – bámult rá az újságíró. – Akkor mutassa meg.

– Innen nem nagyon jól látni – mondta Bogya, és lenézett a gödörbe –, mert már nincs rajta a kötés.